

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

S. Sayısı : 443

**Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun
Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/758)**

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md.

18/101-1976/01780

3.4.1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 28.3.1986 tarihinde kararlaştırılan «Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GEREKÇE

Bilindiği üzere, hiç bir karşılık ve menfaat beklemeden üstün başarı ve gayretle Vatanımıza hizmet eden ve bu hizmetleri belgelenen Türk Vatandaşlarına veya aile fertlerine yaşadıkları sürece, özel kanunlarla vatanî hizmet tertibinden aylık bağlanmakta ve bu aylıklar 15.6.1978 tarih ve 2150 sayılı Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Alanların Aylıklarının Yükseltilmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre ödenmektedir.

Vatanî hizmet tertibi aylıklarının bağlanması, kişiler için ayrı ayrı kanun çıkartılmasını gerektirdiğinden ve kanun çıkartılması uzun zaman aldığından, aylıkların bağlanmasında gecikmeler meydana gelmekte, bu da genellikle yaşlı ve muhtaç durumda olan vatandaşlarla ailelerini mağdur etmektedir.

Üstün sadakat ve gayretle Vatanımıza hizmet edenlerin veya bu uğurda kendini feda edenlerin aile fertlerinin, bürokratik engelleri asgariye indirilerek muhtaç durumdan kurtarılmasını ve çok daha kısa sürede, süratli bir şekilde aylıklarının bağlanabilmesini sağlamak için, bu tasarı ile Bakanlar Kuruluna Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşü alınarak vatanî hizmet tertibinden aylık bağlanabilmesi yetkisi verilmektedir.

Ayrıca, vatanî hizmet tertibinden bağlanacak aylıkların usul ve esasları da yeniden düzenlenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde, hiçbir karşılık ve menfaat beklemeksizin üstün başarı ve gayretle Vatanımıza hizmet eden Türk Vatandaşlarına veya bunların ölümleri halinde muhtaç duruma düşen aile fertlerine vatanî hizmet tertibinden aylık bağlanabilmesi amacıyla düzenlenmiştir.

Madde 2. — Bilindiği üzere, Türkiye lehine yararlı hizmet ettikleri tespit edilen Türk Vatandaşlarına özel kanunlarla vatanî hizmet tertibinden aylık bağlanabilmesi için, kişiler için ayrı ayrı kanun çıkartılması gerekmekte olduğundan, kanun çıkarılması uzun zaman almakta ve aylık bağlanmasında gecikmeler meydana gelmektedir.

Yapılan bu düzenleme ile üstün başarı ve gayretle hiçbir karşılık ve menfaat gözetmeksizin çalıştıkları tespit edilen Türk Vatandaşlarının geleceklarının güvence altına alınması ve aylıklarının daha kolay bağlanabilmesi amacıyla Maliye ve Gümrük Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kuruluna, ilgililere yaşadıkları sürece ödemek üzere vatanî hizmet tertibinden aylık bağlama yetkisi verilmektedir.

Bağlanacak aylıkların ilgililerin kendileri için 700, dul eşleri için 550, yetim ve bakmakla yükümlü olduğu diğer yakınları için 400 gösterge rakamlarının Devlet memurları aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımından bulunacak miktarda ödeneceği, bu aylıkların dul ve yetimlere intikal etmeyeceği ve bağlanacak aylıkların hiçbir vergi veya kesintiye tabi tutulmayacağı ve haczedilemeyeceği açıklanmaktadır.

Madde 3. — Bu madde ile, Türkiye lehine yararlı hizmet ettikleri tespit edilen Türk Vatandaşlarından aylık bağlanmadan veya aylık bağlandıktan sonra vefat edenlerin muhtaç olmaları şartıyla,

a) Evlenmemiş eşine dul kaldığı sürece,

b) 18 yaşını bitirmemiş veya orta öğrenime devam etmekte ise 20, yükseköğrenime devam etmekte ise 25 yaşını doldurmayan erkek çocuklarına, bu yaşlarını dolduruncaya kadar,

c) Evli olmayan kız çocuklarına evleninceye kadar,

d) Babasına, babası yoksa dul annesine,

İkinci madde esaslarına göre aylık bağlanması kabul edilmiştir.

Bağlanan bu aylıkları evlenmeleri nedeniyle kesilen eşlerle kız çocuklarının sonradan dul kalmaları halinde muhtaç olmaları şartıyla aylıklarının yeniden bağlanacağı açıklanmıştır.

Madde 4. — Bu madde ile, diğer kanunların 15.6.1978 tarih ve 2150 sayılı Kanuna atıfta bulunan hükümlerinin bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılacağı özel kanunlardaki hükümlerin saklı kalacağı belirtilmiş bulunmaktadır.

Madde 5. — Bu madde, 15.6.1978 tarih ve 2150 sayılı Vatanî Hizmet Tertibinden Aylık Alanların Aylıklarının Yüksektilmesi Hakkında Kanun ile değişikliklerinin bu Kanunun yürürlüğe gireceği tarihten itibaren kaldırılması amacıyla düzenlenmiştir.

Madde 6. — Yürütük maddesidir.

Madde 7. — Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/758

Karar No. : 32

14 . 5 . 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye ve Gümrük Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 3 Nisan 1986 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça Komisyonumuza havale edilen «Vatanî Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı», Komisyonumuzun 14 Mayıs 1986 tarihinde yaptığı 55 inci birleşimde ilgili Hükümet Temsilcilerinin de katılımıyla incelenip görüşüldü.

Bilindiği gibi; hiçbir karşılık ve menfaat gözetmeden üstün başarı ve gayretle hayatlarını tehlikeye atarak vatanımıza hizmet eden ve bu hizmetleri belgelenen Türk Vatandaşlarına veya aile fertlerine, yaşadıkları sürece, özel kanunlarla Vatanî Hizmet Tertibinden aylık bağlanmakta ve bu aylıkların ödenmesi de 15 Haziran 1978 tarih ve 2150 Sayılı Kanun hükümlerine göre yapılmaktadır. Yukarıda belirtilen kişilere Vatanî Hizmet Tertibinden aylık bağlanması ise, bu kişiler için ayrı ayrı kanun çıkartılmak suretiyle mümkün olabilmektedir. Bu durum; Kanunların çıkartılmasının uzun zaman alması yüzünden, aylığın bağlanmasının gecikmesine ve genellikle yaşlı ve muhtaç durumda olan söz konusu vatandaşlarımızın veya aile fertlerinin mağduriyetine yol açmaktadır.

Tasarıda; Vatanımıza, hayatları pahasına, üstün başarı ve gayret ile hiç bir karşılık ve menfaat beklemeden hizmet eden söz konusu kişilere maaş bağlanmasına ilişkin yeni bir düzenleme getirilmek istendiği ve böylece zaman kaybının azaltılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuz; Vatanına hayatlarını tehlikeye sokarak hiç bir menfaat ve karşılık beklemeden üstün bir gayret sarfederek başarılı bir şekilde hizmet veren ve genellikle yaşlı olan bu kişilerin, çeşitli nedenlerle meydana gelen gecikmeler yüzünden, geç maaş bağlanması sebebiyle mağdur olduklarını ve hatta bu kişilerin bazılarına ölümünden sonra maaş bağlanabildiğini hatırlatarak, zaman kaybının azaltılmasının ve maaşların bağlanmasındaki gecikmeyi ortadan kaldıracak yeni düzenlemeyi yerinde bulmuştur. Daha sonra Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Tasarının 1, 2, 3, 4 ve 5 inci maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 6 ve 7 nci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan Cengiz Tuncer Kayseri	Başkan vekili Fahrettin Kurt Trabzon	Sözcü Alaattin Fırat Muş
A. Akgün Albayrak Aldana	Hazım Kutay Ankara	Hakkı Artukarslan Bingöl
A. Şamil Kazokoğlu Bolu	İlhan Aşkın Bursa	M. Memduh Gökçen Bursa
C. Tayyar Saidıklar Çanakkale (İmzada bulunamadı)	Ünal Akkaya Çorum	İlhan Aras Erzurum
M. Oltan Sungurlu Gümüşhane	İbrahim Fevzi Yaman Isparta	Halil Orhan Ergüder İstanbul
Tülay Öney İstanbul	Özdemir Pehlivanoglu İzmir	İbrahim Özbıyık Kayseri
Erol Ağaçlı Kırklareli (İmzada bulunamadı)	İsmet Ergül Kırşehir	Saffet Sert Konya
Ayhan Fırat Malatya	Enver Özcan Tokat (İmzada bulunamadı)	İsa Vardal Zonguldak

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, hiçbir karşılık ve menfaat gözetmeksizin üstün başarı ve gayretle Türk Vatanına hizmet etmiş ve bu hizmetleri belgelenmiş olan (Türk Vatandaşlarına veya bunların ölümleri halinde muhtaç duruma düşen aile fertlerine vatani hizmet tertibinden bağlanacak aylıkların usul ve esaslarını tespit etmektir.

Aylık bağlanması

MADDE 2. — Birinci madde kapsamına giren Türk vatandaşlarına veya bunların ölümleri halinde üçüncü maddede belirtilen şartları haiz aile fertlerine hayatta buldukları sürece ödenmek üzere Maliye ve Gümrük Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile aylık bağlanabilir.

Vatani hizmet tertibinden bağlanacak aylıklar; ilgililerin kendileri için 700, dul eşleri için 550, yetim ve bakmakla yükümlü olduğu diğer yakınları için 400 gösterge rakamının, Bütçe Kanunlarıyla devlet memurlarının aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımından bulunacak miktarda ödenir.

Bu aylıklar hiçbir vergi veya kesintiye tabi olmadığı gibi haczedilemez.

Aile fertlerine aylık bağlanması

MADDE 3. — Bu Kanun gereğince aylık alanların ölümleri halinde, aylıkları dul ve yetimlerine intikal etmez. Ancak, aylık almakta iken veya aylık bağlanmadan ölenlerin;

- a) Evlenmemiş eşine dul kaldığı sürece,
 - b) 18 yaşını bitirmemiş veya ortaöğrenime devam etmekte ise 20, yükseköğretime devam etmekte ise 25 yaşını doldurmamış erkek çocuklarına,
 - c) Evli olmayan kız çocuklarına evleninceye kadar,
 - d) Babasına veya dul anasına,
- muhtaç olmaları şartıyla ikinci madde esaslarına göre aylık bağlanabilir.

Evlenme dolayısıyla aylığı kesilmiş olanlardan sonradan dul kalanların da muhtaç olmaları halinde eski aylıkları bağlanarak ödenir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU METNİ

Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun Tasarısı

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Aylık bağlanması

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Aile fertlerine aylık bağlanması

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Diğer kanunlarda yer alan atıflar

MADDE 4. — Diğer kanunlarda 15.6.1978 tarihli ve 2150 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır.

Vatani hizmet tertibinden aylık alanlarla ilgili özel kanunlardaki hükümler saklıdır.

Yürürlükten kaldırma

MADDE 5. — a) 15.6.1978 tarihli ve 2150 sayılı Vatani Hizmet Tertibinden Aylık Alanların Aylıklarının Yükseltilmesi Hakkında Kanun ile değişiklikleri,

b) Diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri, yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 6. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonu Metni)

Diğer kanunlarda yer alan atıflar

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlükten kaldırma

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

28.3.1986

Başbakan

T. Özal

Devlet Bak. Başbakan Yrd. V.
K. Oksay

Devlet Bakanı
M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı
A. Karaevli

İçişleri Bakanı
Y. Akbulut

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı
M. Emiroğlu

Ulaştırma Bakanı
V. Atasoy

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
A. Tenekeci.

Adalet Bakanı
M. N. Eldem

Dışişleri Bakanı
V. Halefoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. S. Giray,

Tarım Orman ve Köyleri Bakanı
H. H. Doğan

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
S. N. Türel

Devlet Bakanı
A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı
M. T. Titiz

Millî Savunma Bakanı
Z. Yavuztürk

Maliye ve Gümrük Bakanı
A. K. Alptemoçin

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
M. Aydın

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. Kalemli

Kültür ve Turizm Bakanı
M. M. Taşçıoğlu